ÎNVĂŢĂMÂNT – CULTURĂ

OAMENI AI ŞCOLII

CRISTACHE GEORGESCU

FLORICA DEFTU

Destinat de părinţii săi să rămână pe lângă gospodăria lor ţărănească, Cristache Georgescu are norocul, ca şi alţi copii isteţi de la ţară, să fie remarcat încă din clasele primare, de către învăţătorul lui, subliniindu-i seriozitatea şi interesul pentru studiu, independenţa şi spiritul organizatoric, ca şi dorinţa de a le împărtăşi şi altora din cele ce el ştia. Născut la 1876 în comuna Bolovani, judeţul Dâmboviţa.[1] Urmează cursurile şcolii primare în localitate, după care merge la Târgovişte pentru cursurile gimnaziale şi apoi liceale, cu gândul, declarat părinţilor, de a se face preot în satul lui. Totuşi după absolvirea bacalaureatului se înscrie la cursurile Facultăţii de Litere, secţia Istorie-Geografie urmând în paralel şi Facultatea de Drept, pe care terminându-le, este numit avocat în baroul Dâmboviţa.

Ca avocat a susţinut cauza ţăranilor în necazurile lor cu cei avuţi care cu aroganţa şi forţa lor îi înşelau şi umileau la tot pasul. În paralel cu această activitate, pe care o părăseşte rapid, predă ore de istorie-geografie şi latină la Gimnaziul din Târgovişte. Pregătirea sa intelectuală solidă, seriozitatea şi măiestria sa pedagogică de a se apropia de oameni îi aduce rapid respect şi apreciere în colectivul de profesori ai şcolii.

Încrezător în capacităţile sale organizatorice, ordonat şi exigent cu propria sa muncă, impune şi celorlalţi aceleaşi exigenţe. Pentru calităţile sale, colegii îl acceptă ca director al Liceului I. Văcărescu, în două perioade: între anii 1903-1905 şi 1907-1910. În fruntea liceului îşi desfăşoară fără restricţii intenţiile sale de modernizare şi creare a unor laboratoare de fizică, de ştiinţele naturii, săli de studiu, de spectacole şi de gimnastică, îmbogăţind baza materială şi didactică a şcolii. Colegilor săi le cerea pe lângă măiestrie în predare şi apropiere de părinţi şi de rudele copiilor pentru a le forma o comportare model pentru proprii lor copii sau

pentru concetăţenii lor. Solicita cu insistenţă prezenţa familiilor la serbările şi conferinţele săptămânale ţinute în Amfiteatrul Liceului.

Bun cunoscător al psihologiei copiilor, orele la catedră constituiau pentru profesorul Cristache Georgescu, un bun prilej de a le trezi copiilor interesul de a şti, dezvoltându-le acestora dragostea de ţară, de tradiţiile şi trecutul glorios al poporului nostru, preţuindu-le faptele de vitejie şi eroismul legendar şi omagiind virtuţile gloriosilor noştri domnitori: Mircea cel Bătrân, Matei Basarab, Vlad Ţepeş, Mihai Viteazul, ale căror fapte şi acţiuni de arme şi diplomaţie românească, îi situau la nivelul celor ale lui Ştefan cel Mare.

De fiecare dată când avea prilejul sublinia în faţa elevilor elementul comun al acestor domnitori, ca şi al altora care „au ştiut cu sabia, cu diplomaţia, cu vitejia şi dragostea lor neştirbită faţă de glia strămoşească. Au ştiut să apere şi să pedepsească exemplar pe cei care veneau să ne calce hotarele cu pofta lor de asupritori". Aceste sentimente şi le formase încă de la facultate, de la orele profesorului Grigore Tocilescu, care îl prezenta pe Matei Basarab astfel: „cu sabia în mână deschizându-şi la tron şi-a apărat ţara şi domnia timp de 21 de ani. În nimeni încrezător, el îşi punea nădejda numai în puterea sa proprie şi a naţiei sale, om cumpătat, nici un pas cu pripeală şi a ştiut ca şi Mihai Viteazul să bage groaza în turci fără să fi ridicat însă odată măcar asupra lor.[2]

La acestea, profesorul Cristache Georgescu completa astfel portretul: „domnitor muntean, român neaoş, de viţă domnească cu suflet bun, minte înţeleaptă, diplomat iscusit, ostaş viteaz şi harnic gospodar şi drept cârmuitor", trăsături care prin modul transmis elevilor le rămâneau acestora întipărite pentru totdeauna în mintea lor tânără. Aşa ne explicăm de ce orele de istorie erau aşteptate cu emoţia interesului şi nerăbdării de a şti.

În afară de clasă şi şcoală, prof. Cristache Georgescu desfăşoară o amplă activitate practică de răspândire, cunoaştere şi sensibilizare a oamenilor pentru cultura naţiei noastre, popularizând tradiţiile muncii poporului nostru, deschizând interesul localnicilor pentru cultură, fie prin conferinţe, articole şi publicaţii în ziare şi reviste sau lucrări cu conţinut pedagogic-educativ. S-a ocupat de informare largă despre instrucţia la români, obiceiuri şi tradiţii. Înfiinţarea de biblioteci săteşti în comunele: Răzvad, Potlogi, Nucet ş.a. unde chiar el a ţinut conferinţe pline de suflul patriotic de care era în stare. Fondurile strânse de pe urma conferinţelor, sau serbărilor organizate au fost folosite pentru ajutorarea unor elevi săraci, prin daruri, cărţi, uniforme, scutiri de taxe, etc. Serbările de Crăciun, de Anul Nou, erau prilej

de bucurie şi pentru copiii săraci, iar în revista „Graiul Dâmboviţei" profesorul făcea ample referiri – în numărul pe martie al anului 1924 – la binefacerile cititului şi ale cărţii în formarea intelectuală a oamenilor, astfel: „ce bine ar fi, scria el, dacă s-ar citi o carte cu învăţături, morale, ştiinţifice, sau literare. Din citirea unei cărţi bune capeţi o linişte sufletească, o mângâiere în diferitele greutăţi şi necazuri, alegând pe cele folositoare. Peste tot în lume – scria el – se luptă pentru mai multă lumină (a se citi, cultură), iar la noi se suflă şi în opaiţul ce abia mai pâlpâie)" [3]. Cât de mare şi valoros adevăr de permanenţă şi mai actuală remarcă.

Dascăl valoros, înflăcărat patriot şi sprijinitor al celor necăjiţi, Cristache Georgescu este remarcat şi de marele savant **N. Iorga**, care îl considera ca „un principal organizator al Ligii Culturale, în cadrul căreia şi-a prezentat conferinţele sale, descătuşând minţile şi inimile oamenilor, orientându-i spre ogorul cunoaşterii".[4]

Profesorul Cristache Georgescu a fost şi senator de Dâmboviţa, având ocazia să susţină personal în Parlamentul ţării, interesele şi plângerile ţăranilor nu numai în procesele de la tribunal.

Iese la pensie în anul 1933, doar la vârsta de 59 de ani retrăgându-se în satul său natal, Bolovani, din judeţul nostru, mulţumit că opera sa pedagogică, şi de orator excelent, sau de gazetar desăvârşit n-a fost zadarnică, iar numele său este apreciat şi astăzi de slujitori ai şcolii dâmboviţene.

NOTE

1. Revista „Graiul Dâmboviţei", din 26 martie 1924.
2. *Idem*, f. 3.
3. *Ibidem*.
4. N. Iorga, *Oameni care au fost*, vol. II, p.98.

DES GENS DE L'ÉCOLE

CRISTACHE GEORGESCU

– Résumé –

L'auteur présente l'activité didactique, scientifique et culturelle du profésseur et avocat Cristache Georgescu. Il a été apprécié par ses collègues, par ses élèves, et par les familles de ceux-ci, mais aussi par notre grand historien Nicolae Iorga, pour son travail plein de dévouement pour l'éducation des jeunes et pour la formation de la conscience humaine.